

Rzeczpospolita Polska
Minister Sprawiedliwości

DSO-071-168/12
BM-I-071-426/12 1/3

p. dyr. M. Daszota
04.06.12

Warszawa, dnia 30/4 2012 r.

p. p. Pajek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 7.05.12
nr. 3150 podpis *[signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 02.05.2012r
nr. 2096 podpis *[signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Krzysztofa Słonia w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim, złożone podczas 8. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 29 marca 2012 r., które przekazane zostało Prezesowi Rady Ministrów Panu Donaldowi Tuszkowi przy piśmie Nr BPS/043-08-309/12 – uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Na wstępie pragnę podnieść, że Ministerstwo Sprawiedliwości sukcesywnie prowadzi prace reformujące strukturę organizacyjną sądownictwa powszechnego podejmując działania w zakresie odpowiedniego rozlokowania i zorganizowania sieci sądów oraz racjonalnego wykorzystania kadry orzeczniczej. Celem tych prac jest podniesienie jakości funkcjonowania jednostek sądowych w wymiarze orzeczniczym i funkcjonalnym.

Aktualnie projektowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości reforma organizacyjna zakłada w pierwszej kolejności zniesienie sądów rejonowych o niewielkim limicie etatów orzeczniczych, który – co do zasady - jest pochodną wpływu spraw, a następnie utworzenie na bazie wydziałów dotychczas istniejących w znoszonych jednostkach sądowych wydziałów zamiejscowych (cywilnego, karnego, rodzinnego i nieletnich, pracy oraz ksiąg wieczystych) większego sądu rejonowego. Siedzibę wydziałów zamiejscowych będą stanowiły budynki, w których usytuowane są planowane do zniesienia sądy rejonowe.

Omawiana reorganizacja nie spowoduje negatywnych skutków społecznych, oddziałując natomiast w sferze administracyjno-zarządczej może w znaczący sposób usprawnić działanie całego wymiaru sprawiedliwości.

Potrzeba przeprowadzenia reformy struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego wynika przede wszystkim z nieefektywności sądów spowodowanej nierównomiernym obciążeniem pracą kadry orzeczniczej, którego powodem jest zróżnicowanie wielkości i nadmierne rozdrobnienie jednostek sądowych.

Prowadząc prace koncepcyjne dotyczące struktury sądownictwa powszechnego uznano, że rozwiązaniem przedstawionych problemów jest skumulowanie sądów z niskim wpływem spraw i w ślad za tym powołanie jednostek o optymalnej wielkości. W ten sposób nastąpi bardziej elastyczne zarządzanie i optymalizacja obciążenia kadry orzeczniczej

i urzędniczej. W wyniku bowiem przejęcia przez inne sądy rejonowe nadzoru nad wydziałami znoszonych jednostek sądowych pionierzy orzecznicy będą w stanie osiągnąć odpowiedni poziom etatyzacji, co z kolei umożliwi lepsze i bardziej wydajne wykorzystanie zarówno kadry sędziowskiej, jak i referendarzy sądowych oraz asystentów sędziów. Należy zauważyć, że w małych jednostkach sądowych nieobecność jednego lub dwóch sędziów w wydziale powoduje poważne problemy z opanowaniem wpływu i bardzo często skutkuje szybkim narastaniem zaległości. Jednocześnie z uwagi na niewielką obsadę orzecniczą wydziałów małych sądów rejonowych, możliwość przesunięcia sędziów między wydziałami jest niewielka. Ponadto, w efekcie proponowanej reorganizacji, nastąpi wyrównanie obciążenia pracą sędziów, gdyż sędziowie będą mogli orzekać, w zależności od potrzeb, w wydziale zamiejscowym lub też w wydziale jednostki macierzystej.

W dalszej perspektywie na skutek wydajniejszego wykorzystania kadry orzecznicy w sądach objętych reformą, możliwe będzie przenoszenie uwolnionych etatów sędziowskich do innych sądów, w których obciążenie pracą jest znacznie większe i występują zaległości strukturalne w rozpoznawaniu spraw.

Przedmiotowa reorganizacja tylko pod względem formalnoprawnym oznacza likwidację niektórych jednostek sądowych, gdyż w rzeczywistości jednostki sądowe będą funkcjonowały w tym samym zakresie i w tej samej lokalizacji. Proponowane zmiany organizacyjne nie powinny więc wiązać się z większymi zmianami w strukturze zatrudnienia. Pracownicy administracyjni zatrudnieni w wydziałach orzecznich sądów przewidzianych do zniesienia będą w dalszym ciągu wykonywali swe obowiązki w ramach wydziałów zamiejscowych. Natomiast urzędnicy agend administracyjnych likwidowanych sądów będą mogli znaleźć zatrudnienie, zależnie od potrzeb i lokalnych możliwości, w wydziałach orzecznich wymagających wzmocnienia, lub też ewentualnie w agendach administracyjnych jednostek macierzystych. Jednocześnie nie ma przeszkód, aby w uzasadnionych przypadkach niektóre z zadań z zakresu administracji sądowej były wykonywane również w siedzibie wydziałów zamiejscowych.

Nadmieniam, że prowadząc prace koncepcyjne dotyczące struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego, brano pod uwagę następujące uwarunkowania: obszar właściwości sądu, liczbę wpływających spraw, strukturę wpływu i załatwienia spraw, limity etatów we wszystkich grupach zatrudnienia, stan obciążenia pracą sędziów (w zakresie właściwego rozmieszczenia kadry), warunki komunikacyjne (pod kątem możliwości dojazdu stron do sądu), położenie terytorialne sądu, warunki lokalowe sądu (powierzchnia, liczba sal rozpraw), miejsce zamieszkania pracowników sądu we wszystkich grupach zatrudnienia (w zakresie ewentualnych utrudnień związanych z dojazdem do pracy), odległości między poszczególnymi sądami, w tym miejscowościami znajdującymi się w obszarach ich właściwości (między innymi pod kątem ewentualnych utrudnień związanych z dojazdem do sądu w sprawach odwoławczych).

Pragnę zdecydowanie podkreślić, że poszukiwanie oszczędności w budżecie resortu sprawiedliwości nie stanowi decydującej przesłanki dla podjęcia działań w obszarze organizacji wymiaru sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości spodziewa się, że w wyniku wdrożenia reformy ogólny czas trwania postępowań w sądach rejonowych ulegnie skróceniu, niemniej jest to proces długotrwały, a jego efekty w niektórych jednostkach mogą być zauważalne w dalszej perspektywie.

Ostateczny kształt projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych oraz ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych przedmiotowego aktu prawnego, w tym w zakresie określenia sądów znoszonych i przejmujących, zostanie wypracowany po zakończeniu konsultacji społecznych.

Reasumując uprzejmie informuję Pana Senatora, że wszystkie uwagi i propozycje kierownictwa bezpośrednio zainteresowanych sądów oraz władz samorządowych dotyczące projektowanych zmian organizacyjnych w strukturze sądownictwa powszechnego są nadal przedmiotem wnikliwej analizy. Pragnę przy tym podkreślić, że celem omawianej reformy sądownictwa jest zracjonalizowanie nadmiernie rozdrobnionej struktury sądownictwa powszechnego, a nie marginalizacja powiatów.

Należy jednocześnie pamiętać, że zgodnie z postanowieniami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, władza sądownicza jest niezależna od innych władz. Tym samym, Minister Sprawiedliwości kształtując sieć sądów w żaden sposób nie oddziałuje na funkcjonowanie administracji samorządowej i podział terytorialny kraju. Minister Sprawiedliwości jest natomiast odpowiedzialny za takie rozlokowanie jednostek sądowych, aby w sposób równie sprawny i efektywny wykonywały powierzone im zadania.

z wywoni pomona

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Michał Królikowski
Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU